

MUZEUM w LEŹBORKU
GALERIA "Strome Schody"

ul. Młynarska 14-15

84 - 300 LEŹBORK

POLSKA/POLAND

tel. +48 59 86 22 414, fax +48 59 86 22 414

e-mail: biuro@muzeum.lebork.pl

www.muzeum.lebork.pl

Muzeum w Lęborku mieszczące się w kamienicy mieszczańskiej przy ulicy Młynarskiej 14-15 (centrum miasta) gromadzi, opracowuje, udostępnia zbiory z zakresu archeologii, historii, etnografii, sztuki dawnej i współczesnej.

The Museum in Leborg is situated in the town centre (ul. Młynarska 14/15). It houses a wide archaeological, historical, and ethnographic collection and a selection of art work including contemporary pieces.

Na **parterze** znajduje się sklepik - cepelia, gdzie można zaopatrzyć się w wyroby twórców ludowych, książki, przewodniki, pocztówki i inne.

Mieści się tam również Gabinet Alfreda Lubockiego - miejscowego twórcy ludowego, gdzie prezentowane są jego rzeźby - świątki, figurki wieśniaków, Chrystus Frasobliwy, Matka Boska i inne; kilka obrazów o tematyce świeckiej, szopka i kompozycja miniaturowych koszyków wyplatanych przez Lubockiego.

parter • ground floor

A little "Cepelia" shop offering handmadegoods by local artists and also books, guide books, postcards etc., is located on the **ground floor**.

There is a permanent exhibition dedicated to Alfred Lubocki - a local folk-artist – showing examples of his sculptures, carvings of peasants and even of Jesus Christ and the Holy Virgin. The exhibition includes secular paintings, nativity scenes and a composition of miniature baskets handmade by the artist.

DZIAŁ HISTORYCZNY

Na I piętrze wystawę historyczną otwiera w korytarzu ekspozycja XIX-wiecznych miedziorytów (reprintów) Williama Hogartha, angielskiego XVIII-wiecznego rytownika, moralizatora. W kolejnych salach chronologicznie prezentowany jest materiał związany z historią miasta Lęborka i Ziemi Lęborskiej od wczesnego średniowiecza po okres lokacji miasta przez Zakon Krzyżacki oraz rozwój miasta jako ośrodka administracji i władzy lokalnej. Wiek XVII i XVIII reprezentują zabytki meblarstwa tego okresu i zbiór naczyń cynowych. Część ikonograficzną wzbogacają XVIII i XIX-wieczne mapy i fotografie miasta z lat 30. XX wieku.

I piętro ekspozycji historycznej zamyka aranżacja wnętrza kuchennej jadalni, które łączy tradycję kultury niemieckiej z kulturą powojennej ludności napływowej z Kresów Polskich.

I piętro • first floor

THE DEPARTMENT OF HISTORY

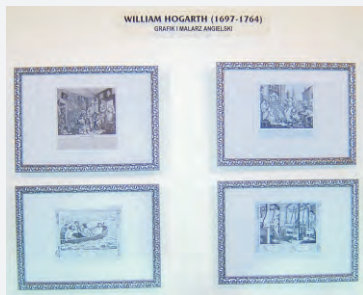
The History Department is situated on the **first floor**. The exhibition starts with 19th century copperplate reprints by W. Hogarth - 18th century English engraver and social critic.

The exhibition on the 1st floor presents the history of Leborg and the region in chronological order from the early middle-ages to when the Teutonic Knights were based in the town. It traces the development of Leborg into an administrative and local government centre. Also on exhibition is a collection of furniture and pewter from the 17th and 18th centuries, maps from the 18th and 19th centuries and photographs of the town from the 1930s. The exhibition concludes with an example of a kitchen-dining room from the end of 19th century which links both German cultural traditions and the culture of the Poles displaced to the region from eastern Poland after the Second World War.

WNĘTRZE KUCHENNO - JADALNE

Ekspozycja łączy tradycję kultury niemieckiej i kultury ludności napływowej z Kresów Polskich po 1945 roku. Meble, wyposażenie i drobne przedmioty sugerują nawarstwianie się wielu elementów różnych kultur, które współistnieją, przenikają się. Stąd egzystują obok siebie różne przedmioty, np. kilimy wileńskie z typowym pomorskim kredensem. Na przykładzie wnętrza mieszkalnego możemy zaobserwować, jakie zjawiska socjologiczne i kulturowe zachodziły na styku zanikającej tradycji niemieckiej i tworzenia nowych wartości tradycji ludności polskiej ze wschodu na terenach Ziemi Zachodnich.

WILLIAM HOGARTH - MIEDZIORYTY

William Hogarth, autor interesującej serii prac, na którą składa się kilkanaście scen rodzajowych symbolizujących XVIII - wieczne społeczeństwo. Obrazuje sobie współczesnych wraz z ich wadami, przywarami, poddając krytyce i ośmieszeniu konsumpcyjny tryb życia ówczesnego mieszczaństwa.

KITCHEN / DINING ROOM

This exhibition is a special mix of the culture and traditions cultivated by the German inhabitants and Polish migrants who came from the east after 1945. The furniture, household equipment, accessories and other items show how the different cultures crossed over and existed side by side.

This arrangement describes the sociological and cultural phenomena affecting the then-disappearing German traditions and how new cultural values were brought to the region by the people from the east.

WILLIAM HOGARTH- COPPERPLATES

William Hogarth created a series of work symbolizing 18th century society. He shows his contemporaries with their faults and shortcomings, criticises and parodies the lifestyle of the period.

MEBLE - BAROK NIEMIECKI

Północno-niemieckie mieszczańskie meble barokowe z końca XVII i początku XVIII wieku różniły się od holenderskich mebli tego okresu bogatszą plastyką profili i zdobnictwem snycerki. Ten typ pokrewny stylowi holenderskiemu w meblarstwie silnie rozwija się w miastach hanzeatyckich od Hamburga po Gdańsk i Królewiec. W Polsce na przełomie XVII/XVIII wieku na określenie charakterystycznego trendu w meblarstwie pomorskim ukuto termin "meble gdańskie". Charakterystyczną cechą pełnych, masywnych szaf gdańskich, podzielonych na część drzewiową i szufladową, jest w części drzewiowej płaszczynowy motyw ramowy, często owalny, silnie wysunięty do przodu. Wzbogaca je snycerka na zewnętrznych partiach mebla m.in. fryzach, płycinach, pilastrach, narożnikach, kapitelach. W reliefach często wykorzystywano motywy wici akantu, pęki kwiatów, wiązki owoców, muszli,

putta, przedstawienia figuralne. Popularny był również typ szafy tzw. gabinetowej składający się z części górnej (drzewiowej) bez szuflad oraz z wysokiej podstawy w formie nóg stołu w kształcie skręconych kolumn. Stoły natomiast w tym okresie składały się z potężnych, śrubowato skręconych nóg, często połączonych poziomą konstrukcją, a na nich osadzano blat zdobiony intarsją lub wykładziną kamienną, co dawało wrażenie mebla solidnego, przysadzistego

FURNITURE - GERMAN BAROQUE

North-German furniture from the end of the 17th century differed from Dutch furniture of this period in its form and rich decoration. Though the style was related to the Dutch style, it developed in the Hanseatic towns from Hamburg to Gdansk and Krolewicz. From the turn of the 18th century the term “Gdansk furniture” was used to describe the characteristic style which developed in Pomerania. A wardrobe in the Gdansk style was large, heavy and often had protruding oval doors, with decorations on the edges, panels, pilasters, corners and capitals.

The relief decoration includes acanthus motifs, flowers, fruit, shells, putti and figurative scenes. Also popular were so-called “bureau” pieces where the top section had doors but no drawers on a high base with supporting legs in the shape of twisting columns. The tables of this period had heavy, twisted legs often connected by a horizontal bar and covered by an inlaid top or a stone insert which gave the impression of a solid, heavyset piece of furniture.

MAPY

Spośród najstarszych map ze zbiorów muzeum przedstawiających Ziemię Łęborską i Pomorze znajdują się mapy z poł. XVIII i XIX wieku oraz interesująca kolorowa, podręczna, składana mapa samochodowa z ok. 1917 roku.

WIDOKÓWKI I FOTOGRAFIE

Zbiór widokówek miasta i Ziemi Łęborskiej z początku XX wieku to kolekcja wykonana techniką fotografii czarno-białej podkolorowywanej. Ukazują one widoki miasta w miniaturowej, popularnej formie zapoznając nas z kanonami estetycznymi krótkiej formy epistemologicznej przełomu XIX i XX w. Muzeum posiada również około 300 negatywów szklanych i fotografii wykonanych w latach 30. XX wieku. Na ekspozycji stałej prezentujemy fotografie z okresu międzywojennego oraz niektóre z negatywów.

MAPS

Amongst the oldest maps of the Leborg region and Pomerania in the Museum collection there are several dating back to the second half of the 18th and 19th centuries. The collection also includes an interesting pocket-size, folding colour road map from about 1917.

POST CARDS AND PHOTOGRAPHS

The Museum owns a collection of black and white hand-coloured postcards with images of Leborg Town from the 19th and 20th centuries. We also have 300 glass negatives and photographs taken in the 1930s. The permanent exhibition includes photographs from the inter-war period and a selection of the negatives.

CYNA

Cyna w zbiorach muzeum składa się z zabytków pochodzących z początku wieku XVII aż do początku wieku XX. Są to naczynia kościelne, stołowe, cechowe.

Od średniowiecza znajdujemy sprzęty cynowe w wyposażeniu kościołów w formie mis chrzcielnych, ampulek do wody i wina, świeczników, sprzętów do mycia rąk, kielichów, monstrancji.

Rzemiosło konwisarskie dostarczało również szeregu naczyń stołowych szczególnie do przechowywania napojów jak konwie, dzbany. W XVII wieku naczynia cynowe zaczęły naśladować naczynia srebrne stylu regencji, rokoka i klasycyzmu. Faliste wybrzuszenia, fałdowania, ostre żeberkowania, które złotnicy uzyskiwali kuciem tu uzyskiwano techniką odlewania. W XIX wieku naczynia cynowe stopniowo były zastępowane produktami fabrycznymi z porcelany, fajansu, plateru. Później jednak powrócono poprzez naśladownictwo do starych form.

PEWTER

The Museum's pewter collection includes artefacts from the start of the 17th century up until the start of the 1900s. There are sacred everyday and guild vessels.

We have uncovered pewter artefacts dated as early as the Middle Ages from churches: baptism bowls, water and wine ampules, candlesticks, chalices and monstrances; and tableware such as pitchers, jugs and pots. In the 17th century pewter began to imitate silverware in the Regency, Rococo and Classic styles.

The ornamentation goldsmiths attained through hammering was cast in pewtern the 17th century. In the 19th century pewter began to be replaced by porcelain, silver plate and faience pieces though later there was a return to pewter in traditional old forms and patterns.

WYSTAWA ARCHEOLOGICZNA „Odkrywanie przeszłości”

Ekspozycja materiałów archeologicznych, mieszcząca się na **II piętrze** Muzeum w Lęborku, zatytułowana „Odkrywanie przeszłości” składa się w zdecydowanej większości z zabytków pochodzących z przedwojennych badań lęborskich archeologów i muzealników. Jest to przegląd przedmiotów codziennego użytku takich jak: naczynia gliniane, narzędzia kamienne i krzemienne, ozdoby, części stroju, przybory toaletowe itp., oraz popielnice gliniane, przeznaczone do składania na stosie przepalonych ludzkich szczątków, wytwarzanych przez ludność zamieszkującą w pradziejach Ziemi Słupską i Lęborską. Ukazane na wystawie materialne pozostałości działalności człowieka w czasach, z których nie znamy źródeł pisanych, eksponowane są w kolejności chronologicznej.

II piętro • second floor

ARCHAEOLOGICAL EXPOSITION “Uncovering the past”

The **second floor** of the museum houses an archaeological exhibition entitled “Uncovering the past”.

The majority of the artefacts on show come from pre-war archaeological excavations which were carried out by local archaeologists and museum workers. It is a review of everyday objects such as earthen-ware vessels, tools made of stone and flint, ornamentation, clothing, personal hygiene accessories etc. We also have a collection of clay funerary urns made by an ancient civilization which once lived in Leborg and the Slupsk region. These material remains of human activities from a time of which we **have** no written record are **presented** in chronological order.

Zapinka brązowa (kultura wielbarska)
Bronze buckle (Wielbark culture)

Ornament naczynia z brązu
- głowa swebskiego wojownika
Bronze utensil ornamentation
showing a head of Suebi warrior

Srebrna klamerka esowata
zdobiona filigranem i granulacją
(kultura wielbarska)
Silver s - shaped pin
with filigree work
and granulation
(Wielbark culture)

Korale bursztynowe (kultura wielbarska)
Amber beads (Wielbark culture)

Urna twarzowa (kultura pomorska)
Face urn (Pomeranian culture)

Naczynie - kociotek z brązu
zdobiony głowami swebskich wojowników
(kultura wielbarska)
Bronze pot/vessel
decorated with Suebi warrior heads
(Wielbark culture)

Fibula brązowa zdobiona złotą folią
i srebrnym filigranem
(kultura wielbarska)
Bronze fibula decorated with gold-leaf
and silver filigree
(Wielbark culture)

Naczynie gliniane typu terra sigillata (kultura wielbarska)
Clay dish in terra sigillata (Wielbark culture)

Zapinka brązowa (kultura wielbarska)
Bronze brooch (Wielbark culture)

Na III piętrze znajduje się wystawa numizmatyczna z zabytkami monet od okresu starożytności poprzez średniowiecze ze wskazaniem na teren miasta Łęborka, okres nowożytny, mennictwo państw rozbiorowych dla ziem polskich oraz monety z początku XX wieku i okresu międzywojennego polskie i obce.

Na tym piętrze znajduje się również gabinet Paula Nipkowa z aranżacją wnętrza z epoki i informacjami o znanym Łęborczaninie i jego badaniach nad przesyłaniem obrazu na odległość oraz schemat tzw. tarczy Nipkowa, który to element posłużył do skonstruowania odbiornika telewizyjnego. Znajduje się tutaj także wystawa prezentująca wnętrze mieszkalne chaty kaszubskiej z przełomu XIX/XX wieku. W dwóch pomieszczeniach zostały zgromadzone eksponaty, które obrazują wygląd izby tzw. głównej oraz pomieszczenia sypialno - bawialnego.

III piętro • third floor

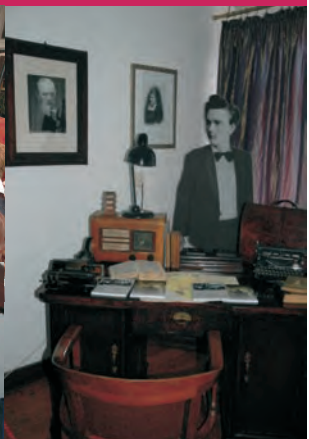

The Department of Numismatics is located on the **third floor**. The exhibition includes antique coins dating back to ancient times, through the Middle-Ages, up to the modern period and the Polish Partitions, from the beginning of 20th century and the inter-war period (including both Polish and foreign).

On the third floor is the Paul Nipkow room arranged in the style of the period. Born in Lebork, Nipkow was a precursor in the field of television and the transmission of moving pictures. He invented the "Nipkow Plate" which led to the development of the television set.

Also shown on this floor is the interior of a Kashubian hut from the turn of the 19th/20th centuries. Two rooms contain exhibits which show how the main living and sleeping areas would have looked.

PAUL NIPKOW (1860 - 1940)

Urodził się w Łęborku 22 sierpnia 1860 roku w znanej wówczas łęborskiej rodzinie Nipkow przedsiębiorców, szewców, piekarzy i piwowarów. Dzieciństwo i młodość spędził w Łęborku, ukończył progimnazjum w 1879 roku. Edukację kontynuował w Wejherowie i już wtedy zaczął pracę nad tzw. elektrycznym teleskopem.

Podjął studia w Berlinie na Uniwersytecie Fryderyka Wilhelma na kierunkach elektronika i fizyka. Na studiach prowadził dalej prace nad urządzeniem mającym przesyłać obraz na odległość. Opracowana przez niego tzw. tarcza Nipkowa była pierwszym urządzeniem, które umożliwiało analizę i syntezę obrazu. Wynalazek trafił do urzędu patentowego w styczniu 1884r.

Do 1938 roku Nipkow był jedynym posiadaczem potwierzonego wynalazku telewizyjnego. Od roku 1924 pomyślnie doświadczenia z użyciem Tarczy Nipkowa prowadził Szkot John Baird i to on doprowadził do powstania prototypu odbiornika telewizyjnego.

PAUL NIPKOW (1860-1940)

Paul Nipkow was born on 22nd August 1860 into a well-known Leborg family of entrepreneurs, shoemakers, bakers and

brewers. He spent his childhood and early teens here. He graduated from

grammar school in 1879 and continued his education in Wejherowo, where he

began research on the “electric

telescope”. Nipkow went on to become a student of physics and electronics at

the Frederic Wilhelm University in Berlin.

During his studies he researched the transmission of moving pictures. The

resulting invention, the “Nipkow Plate”, was the first which permitted the

analysis and synthesis of an image. Nipkow’s discovery was patented in

January 1884. Up until 1938 Nipkow was the only officially recognised

inventor of television. From 1924 the Scot, John Baird continued research

using the Nipkow Plate and went on to develop a prototype of the television

receiver.

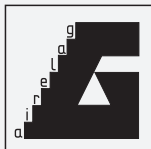

GALERIA „STROME SCHODY”

Galeria „Strome Schody” mieszcząca się na poddaszu budynku muzeum, dzięki specyficznej atmosferze, daje możliwości organizacji niezapomnianych wydarzeń kulturalnych. Powstała w 1988 r. galeria gości wystawy sztuki współczesnej artystów z całej Polski, jak i z zagranicy. Dotychczas zorganizowano tu ponad 150 wystaw indywidualnych i zbiorowych /m.in. malarstwa Władysława Hasióra, Franciszka Małuszcza, Kiejstuta Bereźnickiego, Włodzimierza Łajminga, Janusza Akermana, Teresy Miszkin, Hugona Laseckiego, Krzysztofa Grzesiaka i wielu innych; rysunku i grafiki Guntera Grassa, Tadeusza Kulisiewicza czy też „Sztuka z Rinteln” wystawy prac artystów z niemieckiego ośrodka; tkaniny Aldony Tarwajnis, Małgorzaty Żerwe, Ewy Rosiek-Buszeko i innych. Galeria organizuje również wystawy zbiorowe, „problemowe” przez zaproszenie artystów hasłem wywoławczym /np. „Kantor Kwadrat” poświęcona Tadeuszowi Kantorowi z udziałem m.in. Erny Rosenstein, E. Geno-Małkowskiego, C. Wodnickiej/. Była i nadal jest organizatorem

lub współorganizatorem wystaw międzynarodowych - grafiki /w tym m.in. „Triennale Stu Miast” przygotowanej we współpracy ze Stowarzyszeniem Międzynarodowym Triennale Grafiki w Krakowie/; malarstwa /nt. „Chwała kobiecie” przygotowanej we współpracy z galeriami niemieckimi i francuskimi/ i wielu, wielu innych. Prestiż galerii i jej „ważność” podkreśla sam fakt, że leży ona na szlaku turystycznym i przyciąga corocznie nie tylko znakomitych twórców, ale również rzesze zwiedzających, w tym i licznych obcokrajowców.

“STEEP STAIRS” GALLERY

The “Steeps Stairs” gallery is located in the attic, the special atmosphere of the space makes it an ideal place to host art events. It presents exhibitions of the work of contemporary artists from across Poland and abroad. Opened in 1988, the gallery has so far has held over 150 individual and group exhibitions including the paintings of Wladyslaw Hasior, Franciszek Masluszczak, Kiejstut Bereznicki, Wlodzimierz Lajming, Janusz Akerman, Teresa Miszkin, Hugon Lasecki, Krzysztof Grzesiak and many others. The drawings and graphics of Gunter Grass and Tadeusz Kulisiewicz have been shown here as has the work of artists from a German arts centre in the “Art from Rinteln” exhibition. Textile exhibitions have included the work of Aldona Tarwajnis, Malgorzata Zerwe, Ewa Rosiek-Buszeko and others. The gallery also hosts and co-organises international exhibitions such as the Graphics Triennial and thanks to its co-operation with French and German galleries many exhibitions showing the work of international artists have been possible. The gallery's location along a well-frequented tourist route attracts both national and foreign artists and visitors, adding to its prestige and importance.

Baszta nr 24 (ul. Derdowskiego)

Średniowieczna baszta wzniesiona z cegły w wątku gotyckim. Zbudowana w 2 połowie XIV w. jako część wschodniego odcinka murów obronnych. Zachowana najlepiej z ok. 30 podobnych, które pierwotnie tworzyły cały system obwarowań miejskich. W 2010 r. została odrestaurowana i zrekonstruowana według stanu z XV stulecia. Baszta charakteryzuje się otwarciem od strony miasta – łupiną, wąskimi otworami strzelniczymi z glifem (XIV w.) oraz oknami obserwacyjno-artyleryjskimi na najwyższej kondygnacji (XV w.)

Ekspozycja, którą prezentujemy w baszcie, nawiązuje do uzbrojenia z XIV-XV wieku - czasy wojen polsko-krzyżackich. Przedstawia repliki zbroi i broni – poczynając od broni białej (miecze, topory, włócznie i halabardy), aż po broń palną (piszczele, hakownice i bombardy). Kolejnym aspektem, jaki wystawa porusza, jest tematyka życia codziennego toczącego się w baszcie.

Tower 24

This medieval brick tower was built in the Gothic style in the second half of the 14th century and is part of the eastern defensive wall. It is the most well-preserved tower of approximately 30 which formed the original fortifications. Restored in 2010 according to 15th century records, the half-shell tower opens onto the town and features narrow embrasures with arrow loops and observation points on the top floor.

The exhibition refers to 14th – 15th century weaponry of the Polish-Teutonic wars. Presented are replicas of armour and weapons – from cold weapons (swords, axes, spears and halberds) to firearms (early arquebus, hand-cannons and bombards). Another part of the exhibition focuses on the everyday life of the tower.

Baszta nr 27 (ul. Basztowa)

Pierwotnie obronna baszta łupinowa z XIV wieku – analogiczna do baszty nr 24. Obecnie zrekonstruowana w formie skromnego budynku gospodarczo–mieszkalnego z XIX w. Zachowane częściowo mury gotyckie zabudowane zostały, z jednej strony, lekką konstrukcją ryglową. Baszta ukazuje i upamiętnia procesy historyczno–społeczne związane z wtórnym wykorzystaniem średniowiecznych obwarowań miejskich do celów gospodarczych, mieszkaniowych i magazynowych, przede wszystkim przez biedotę miejską, od 2 połowy XVIII w. do początku wieku XX. Ekspozycja, która znajduje się w baszcie, przedstawia dwa zagadnienia kultury kaszubskiej. Pierwszy prezentowany aspekt ukazuje kaszubską sztukę ludową, przy szczególnym zaakcentowaniu typowego stroju ludowego, wzorów haftu kaszubskiego różnych regionów Kaszub.

Drugi aspekt przedstawia medycynę ludową w nawiązaniu do ziołolecznictwa uprawianego na terenie Kaszubszczyzny na przestrzeni wieków.

Tower 27

Just as Tower 24, Tower 27 is part of the original fortifications. It has been reconstructed as a domestic building from the 19th century. Part of the original Gothic wall which survived has been covered on one side by a light timber-frame construction. The exhibition in this Tower shows historical – social aspects connected with the adaptation of medieval fortifications for domestic or storage purposes by the poor of the town from the second half of the 18th century to the start of the 20th. The exhibition here presents two areas of Kashubian culture. The first shows traditional folk art through costume and embroidery. The second is an introduction into popular herbal medicine as practised in the Kashubian region through the ages.

MUZEUM w LĘBORKU

zaprasza

od wtorku do piątku w godz. 10.00 - 16.00

w soboty w godz. 10.00 - 15.00

w niedziele w godz. 9.00 - 14.00

w poniedziałki - nieczynne

o p e n

thuesday - friday 10 a.m. - 4 p.m.

saturday 10 a.m. - 3 p.m.

sunday 9 a.m. - 2 p.m.

on mondays Museum is closed

Wydawca Publisher - Muzeum w Lęborku

Tekst Text - Mariola Pruska

Tłumaczenie Translation - Joanna Haracz - Lewandowska

Foto Photo - Agnieszka Krzysiak, Bogumiła Tesmer

Projekt graficzny, skład Graphic design, layout - Bogumiła Tesmer

Druk Printing house - Drukarnia BOXPOL, ul. Wiejska 28, 76 - 200 Słupsk, boxpol@post.pl